

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
Enheten för familjerätt och allmän förmögenhetsrätt
103 33 Stockholm

Skickat 2017-05-29 via epost till ju.L2@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet **Se barnet!** (SOU 2017:6)

(JU2017/01226/L2)

BRY, Barns rättsskydd som genom remiss har beretts tillfälle att avge ett yttrande på ovan nämnt betänkande vill föra fram följande:

Betänkandet ska utvärdera om barnrättsperspektivet sedan 2006 års vårdnadsreform har stärks i enlighet med lagstiftarens intentioner. Utredningens slutsats är att barnrättsperspektivet har stärkts genom att fler riskbedömningar görs av socialnämnderna och i domstolarna i mål om vårdnad, boende och umgänge, genom att barn i större utsträckning än tidigare får komma till tals i mål om vårdnad boende och umgänge, att socialnämnderna lämnar fler förslag till beslut i vårdnadsfrågan än tidigare och att barnets bästa har en framträdande roll vid bedömningen i frågor om vårdnad, boende och umgänge. Utredningens drar även slutsatsen att fler samförståndslösningar under domstolsprocessen och handläggning enligt metoden Konflikt och försoning stärker barnrättsperspektivet.

BRYs yttrande baseras på ett helhetsperspektiv utifrån en bred helikopter-kompetens innebärande att undertecknarna har en högskoleutbildning i våld i nära relationer (NCK, Uppsala Universitet), specialkompetens i Socialtjänstlagens regelsystem, utredningsmetodik, medlingsutbildning (SFM; Svenskt forum för medling), nämndemannautbildning (Attunda tingsrätt), obeståndsjuridik (SIO), sex års erfarenhet som lokalpolitiker samt är grundare och ordförande i BRY, 15 års erfarenhet som rehabiliteringskonsult för vuxna och barn samt författare av boken När blodsbanden brister, publicerad under pseudonym Hanna Svensson.

BRY var i december kallad till Justitiedepartementet och representerades då av Carolin Robson. Inför fem domare av olika rang presenterade BRY hur ett flertal barn har upplevt socialnämndernas och domstolarnas handläggning av deras mål gällande vårdnad, boende och umgänge. Dokumentation överlämnades till utredarna som stöd för att BRY anser att barnrättsperspektivet blivit sämre sedan 2006 års regelreform, bl a tillsynsmyndigheten IVO nationella tillsynsrapport 2012-2013 (IVO 2014-2), en faktagranskning gällande metoden Konflikt och försoning som vissa domstolar och socialnämnder utan vetenskaplig granskning och utan lagstöd implementerar samt en sammanställning av barns upplevelser av socialnämndernas och domstolarnas handläggning av deras ärenden. BRY erbjöd utredarna att ordna så att de fick träffa barnen vars upplevelser de fått ta del av då dessa barn hunnit bli tonåringar. Detta var något som utredarna såg positivt på och skulle återkomma till BRY om – det gjorde man aldrig. BRY konstaterar att de synpunkter BRY lämnat om hur barn har upplevt socialnämndernas och domstolarnas handläggning av mål om vårdnad, boende och umgänge saknas i utredningen, upplysningarna om tillsynsmyndighetens mycket allvarliga kritik mot socialnämnderna liksom de brister BRY påtalade gällande metoden Konflikt och försoning.

BRY ställer sig inte bakom utredningens slutsats att barnrättsperspektivet har stärkts sedan 2006 års vårdnadsreform. BRYs anser att barnrättsperspektivet har avsevärt försämrats sedan 2006 års vårdnadsreform. BRYs anser att utsatta barn blivit än mer utsatta på grund av att socialnämnderna och domstolarna fortfarande inte vet hur man gör strukturerade risk- och skyddsbedömningar. BRY anser att bristfälliga kunskaper om risker innebär att såväl socialnämnderna som domstolarna saknar möjlighet att avgöra om ett barn är i behov av skydd eller inte. BRY anser inte att utredningen har sett barnet med barnets ögon.

BRY vill gällande socialnämndernas och domstolarnas skyldighet att göra riskbedömningar särskilt åberopa det regeringens skrivit i prop 2009/10:232, *Strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige*:

Riskbedömning (s60)

Regeringen har i prop 2005/06:99 bl a framhållit att ett barn måste ha en absolut rätt att inte bli utsatt för våld, övergrepp eller annan kränkande behandling. När uppgifter om våld förs fram i ett mål om vårdnad, boende och umgänge måste uppgifterna alltid prövas och en riskbedömning göras. Om domstolen kommer fram till att det finns en risk för att barnet far illa bör detta väga tungt i den helhetsbedömning av samtliga omständigheter som ska göras.

BRY anser att det i föreliggande utredning är visat att domstolarna saknar kunskap och kompetens att göra regelrätta riskbedömningar vilket får till följd att barnrättsperspektivet minskar i domstolarnas handläggning av mål om vårdnad, boende och umgänge.

Talerätt (s61) - kopplad till riskbedömning

Socialnämnden har även fått möjlighet att väcka talan om umgänge i domstol, t ex om barnet riskerar att fara illa (6 kap 15a § FB). Möjligheten kan utnyttjas t ex i fall där det visar sig att barnet mår dåligt av umgänget eller på annat sätt riskerar att fara illa om umgänget fortsätter. Det kan t ex vara nödvändigt att utesluta en förälder som gör sig skyldigt till övergrepp mot någon i familjen från umgänge med barnet eller i vart fall begränsa umgänget med honom eller henne.

BRY anser talerätten är kopplad till riskbedömning och att det i föreliggande utredning är visat att socialnämnderna saknar kunskap och kompetens att göra regelrätta riskbedömningar och att detta är orsaken till varför socialnämnderna i så liten utsträckning utnyttjar sin talerätt. Detta leder till att barnrättsperspektivet minskar i socialnämndernas handläggning av mål om vårdnad, boende och umgänge.

Verkställighet (s61) – kopplad till riskbedömning

Handläggningen av verkställighet av avgöranden om vårdnad, boende och umgänge har flyttats från förvaltningsdomstolarna till de allmänna domstolarna. Det har bl a införts en bestämmelse om att domstolen ska vägra verkställighet om det är uppenbart att åtgärden är oförenlig med barnets bästa. Vid bedömningen ska domstolen beakta risken för att barnet far illa (21 kap FB)

BRY anser att verkställighet är kopplad till riskbedömning och när domstolarna saknar kunskap och kompetens i hur man gör regelrätta riskbedömningar minskar barnrättsperspektivet i domstolarnas handläggning av mål om vårdnad, boende och umgänge.

Information (s 14) – kopplad till riskbedömning

För att barnets rättigheter ska kunna tillgodoses behöver barn ha kunskap om sina rättigheter och vad de innebär i praktiken. Det förutsätter bl a att information om barnets rättigheter ska finnas och vara anpassad till barns olika behov och förutsättningar. Barnets rättigheter ska tillgodoses, som medborgare, patient, konsument eller elev. Et ställer krav på att myndigheter, landsting och kommuner inom sina verksamhetsområden förmedlar och tillhandhåller anpassad information till barn om deras rättigheter och hur rättigheterna kan tillgodoses.

BRY anser att barnrättsperspektivet minskar när socialnämnderna inte uppfyller sin skyldighet att i utredningar om vårdnad, boende och umgänge ge barn information om sina rättigheter. BRY anser att barnrättsperspektivet skulle stärkas om barn i samband med dessa utredningar fick information om Barnkonventionen och alla barns absoluta rätt att inte behöva uppleva våld, hot och/eller kränkningar i familjen/hemmet.

Ålder och mognad (s13) – kopplad till riskbedömning

För att ge barnet förutsättningar att uttrycka sina åsikter krävs att finns kunskap om och utarbetade arbetssätt för hur barnets åsikter på bästa sätt kan inhämtas, utifrån barnets ålder och mognad. Artikel 12 i Barnkonventionen innehåller inga specifika åldersgränser. Begreppet mognad är inte heller definierat. Det innebär att man i varje enskild ärende måste bedöma barnets förmåga att förstå det som han eller hon ska uttrycka sin åsikt om och anpassa situationen och informationen utifrån det. Barnkonventionens artikel 12 kräver inte bara att barnet fritt ska få uttrycka sina åsikter och ha möjlighet att höras i domstolsförfarande, direkt, genom företrädare eller genom lämpligt organ, och i andra administrativa förfarande. Åsikterna ska dessutom tillmätas betydelse. Det innebär att man när barnet åsikter har inhämtas, ska göra en bedömning där barnets åsikter tillmäts betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

BRY anser att barns ålder och mognad är kopplad till riskbedömning och när det kommer fram uppgifter om misstanke att ett barn upplevt våld i familjen/hemmet innebär detta att både socialnämnderna och domstolarna ska göra en regelrätt risk- och hotbedömning. Eftersom föreliggande utredning visar att socialnämnderna och domstolarna saknar kunskap och kompetens i hur man gör regelrätta riskbedömningar minskar barnrättsperspektivet särskilt för de yngre barnen. BRY ställer sig bakom Barnombudsmannens särskilda yttrande.

BRY anser att i stort sett alla kapitel i föreliggande utredning bör kopplas till socialnämndernas och domstolarnas skyldighet att göra en bedömning av risken för att barnets utsätts för våld, hot eller kränkningar eller att barnet på annat sätt far illa.

Av Socialstyrelsens uppföljning av hur 2006 års vårdnadsreform slagit igenom i socialtjänstens arbete, *Familjerätten och barnets i vårdnadsvister* (artikelnr 2011-11-40) står följande:

S13 Barns rätt att komma till tals stärks som ett led i lagstiftarens intention att befästa barnperspektivet. Rätten att komma till tals lyfts fram i Barnkonventionens 12 artikel, vilken diskuteras i Regeringsprop Nya vårdnadsregler 2005/06:99. Att ha ett barnperspektiv vid beslutsfattande, skriver lagstiftaren, innebär att man försöker förstå barnet och ta reda på hur barnet uppfattar sin situation och eventuella förändringar – att se med barnets ögon.

BRY anser inte att föreliggande utredning har sett barnet med barnets ögon.

S17 Det finns erfarenheter av att barn som uttalat sig om sina föräldrar i en utredning senare blivit utsatta för hot och påtryckningar av en förälder som känt sig utpekad eller anklagad. Här kan det alltså uppstå ett dilemma. Hur kan en utredare redovisa samtalen utan att riskera att utsätta barnet för påtryckningar från en kränkt förälder och utan att ss vika barnets förtroende? Vi har även talat med familjerättssekreterare som tvekar inför att alltför tydligt återge önskemål som uttryckts av barn.

Barn har berättat för BRY att de, efter att ha beskrivit sin rädsla för föräldern och sina upplevelser av våld för "soc tanten", blivit utsatta för hot och att de inte vågar säga något mer. Barnen har varit arga över att "soc tanten" skvallrat. Ett barn berättar: Pappa blev arg när jag sa vad han gjort och soc sa mamma hade visat mig en porrfilm (flicka 7 år)

S18 För att få kunskap om barns erfarenheter av att komma till tals hos socialtjänsten i ärenden som rör vårdnad, boende och umgänge har vi i fokusgruppen intervjuat Barnombudsmannen, Rädda Barnen, Barnens rätt i samhället (BRIS) samt en forskare vid Uppsala universitet: Problemet

är inte att barn inte blir talade med eller inte får komma till tals, problemet är att barnen upplever att de inte blivit lyssnade på (BRIS)

Det kan vara svårt för utsatta barn att göra sin röst hörd och få sin vilja beaktad. Det framkom också en oro över att barn av olika anledningar ibland diskvalificeras som informant i utredningarna och att alltför mycket ansvar läggs på barnen i och med att socialtjänsten inte tar ett barns uttalande om att han eller hon inte vill träffa den ene föräldern på tillräckligt stort allvar. Exempel på situationer där barn diskvalificerats som informanter är å grund av att barnet ansetts vara för allierat med förälder A och distanserat från förälder B och där barn till och med ansetts som manipulerade av förälder A. socialtjänstens bedömning har i de beskrivna ärendena också färgat domstolens beslut och därmed förstärkt skadan för barnet i och med att det har lett till skarpa juridiska åtgärder innan det tydligt klargjorts vad som är orsaken till att barnet i fråga tyr sig mer till den ene föräldern än till den andre. Barns starka avståndstagande från den ene föräldern har i en del fall varit så provocerande för rättsväsendet att man tagit till en juridisk åtgärd i stället för att gå till botten med problemet till exempel genom att ge psykologiskt stöd till barn och föräldrar (Rädda Barnen). Här menar fokusgruppen att man behöver undersöka hur pass vanligt förekommande det är att barns uttalanden diskvalificeras av socialtjänsten på grund av att man anser att barnet manipuleras och efterlyser en utredning på området.

Det barn ovan berättat för Rädda Barnen och för BRIS stämmer väl överens med det barn berättat för BRY. BRY konstaterar att föreliggande utredning inte bemödat sig om att vare sig ta upp frågan. BRY väljer att här redovisa de barnutsagor som utredningen selekterat bort: Ingen ville höra vad jag varit med om det var som de stängde av öronen och låtsades som jag inte hade någon röst och att jag inte fanns (pojke 12 år). När jag berättade sa dom du ljuger för din pappa har inte alls slagit dig. Det kändes konstigt och som jag inte var värd någonting (pojke 10 år). Jag sa jag dör hellre än åker till pappa på torsdag men soc brydde sig inte (pojke 7 år).

BRY vill särskilt yttra sig över socialnämndernas och domstolarnas förfäktande av det manipulerade och alienerade barnet, föräldrapåverkan mm vid handläggning av mål om vårdnad, boende och umgänge. Socialnämnder och domstolar präglades under många år av irrläran PAS, Parental Alienation Syndrome. Det var först genom en dom i Östersunds tingsrätt 2008 som det blev stop för återopandet av PAS i vårdnad, boende och umganges sammanhang. PAS som uteslutande användes av våldsanklagade pappor som ville att deras barns berättelser om våld skulle ignoreras, ska förstås i kontexten av upphovsmannens extrema åsikter rörande pedofili och att barn gillar att ha sex med vuxna. Södertörns tingsrätts utbildningsfilm *Konflikt och försoning* visar på en vanföreställning om vad ett barnrättsperspektiv är, vad som utgör våld mot barn och om hur barn far illa. Filmen visar hur det i praktiken går till när en domare och en familjerättssekreterare med PAS-resonemang dribblar bort ett barns absoluta rätt att slippa utsättas för våld. Filmen som visar ett typiskt familjevåldsärende tydliggör familjerättssekreterarens okunskap om sin lagstadgade anmälningsskyldighet.

Barnombudsmannen har i flera barnskyddsanmälningar uppmärksammat några av "PAS-barnens" behov av skydd, dessa anmälningar ledde inte ens till att socialnämnden samtalande med det berörda barnet (BO 3.1:0147/12, 3.3:0337/10, 3.3:1073/10). Detta vet Bry för vi har pratat med de berörda barnen.

BRY anser att metoden Konflikt och försoning saknar lagstöd. I en tidigt analys av projektet Konflikt och försoning konstaterades att metoden inte ska användas när det finns misstanke om våld, missbruk eller psykisk sjukdom i familjen. Utredningen har selekterat bort information från rättssociolog Annika Rejmers vetenskapliga utvärdering av metoden Konflikt och försoning som visar att konflikten förvärras när metoden används om det finns uppgifter om våld.

BRY avstyrker förslaget om obligatoriska informationssamtal och hänvisar till att socialnämnderna inte har kunskap och kompetens att göra regelrätta riskbedömningar. BRY ifrågasätter att barnrättsperspektivet blir stärkt av informationssamtal när socialnämnden klarar av att göra regelrätta riskbedömningar.

Kapitel 12 Risken för att barnet far illa

Kapitlet präglas av ett selektivt bortval av fakta som inte stödjer den egna uppfattningen och ett selektivt bortval av domar där föräldrar under domstolsprocessen påtvingats en samförståndslösning. Kapitlet präglas av uttryck för allmänna tyckanden som bedömning, uppfattning, intryck, kan antas i stället för fakta.

12.2 Bestämmelsen om att det ska fästa särskilt avseende vid risken för att barnet far illa

BRY anser det är en brist att Prop 2009/10:232 *Strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige* saknas i listan utredningen redovisat som underlag för sin analys.

Det är en brist att utredningen inte visar att det under rubrik Sammanfattning i Bet 2005/06:99 står: När det gäller våld eller övergrepp inom familjen, vilket naturligtvis regelmässigt leder till samarbetssvårigheter, är vår grundläggande inställning att våld och övergrepp i hemmet alltid innebär en mycket allvarlig risk för barnets fysiska och psykiska hälsa. Det gäller inte bara om övergreppet har riktats mot barnet utan även om det riktats mot ett syskon eller mot den andra föräldern. Kanske än mer viktigt är att barnets grundläggande trygghet rycks undan om en förälder, alltså en person som per definition och i barnets ögon är barnets främsta trygghetsgivare, gör sig skyldig till något som i stället för trygghet utgör en oförklarlig fara eller hot. Det har då ingen betydelse om det är barnet självt eller någon annan familjemedlem som drabbas. Vi föreslår därför att gemensam vårdnad inte skall komma ifråga, om en förälder utsätter en familjemedlem för våld eller annan kränkande behandling.

Vidare står i prop 2009/10:232: Det har framhållits att såväl domstolar som socialnämnder många gånger tillämpar bestämmelsen i 6 kap 2 a§ FB på det sättet att barnets behov av en nära och god kontakt med båda föräldrarna väger över risken för att barnet far illa. Våra undersökningar tyder också på detta. Enligt vår mening måste en grundläggande utgångspunkt vara att alla barn under alla omständigheter har en absolut rätt att aldrig någonsin behöva bli utsatta för våld, övergrepp eller annan kränkande behandling av en förälder.

BRY anser det regeringen skrivit ovan är av avgörande betydelse för att kunna bedöma barnets bästa, barns behov, barnets perspektiv och barnrättsperspektivet. Det är en brist att utredningen inte beaktat det regeringen ovan anfört i prop 2009/10:232.

Det är en brist att utredningen inte redovisar att det i SOU 2005:43 *Vårdnad – Boende – Umgänge. Barnets bästa, föräldrars ansvar* står om risken att barnet far illa och definitionerna av olika typer av våld (kapitel 5, s531).

S531 psykiskt våld betyder att ett barn systematiskt, oftast under lång tid utsätts för nedvärderande omdömen, nedbrytande behandling eller avsiktligt känslomässigt lidande. Även en enstaka allvarlig företeelse kan innebära att ett barn riskerar att fara illa. Att ett barn tvingas bevittna (se eller höra) våld i sin närmiljö eller leva i en miljö där våld och hot förekommer ofta kan också göra att ett barn far psykiskt illa.

Sexuella övergrepp mot barn innefattar alla former av sexuella handlingar som påtvingas ett barn av en annan person. Sexuella övergrepp innebär att personen utnyttjar barnets beroendeställning, att handlingen utgår från den personens behov, att handlingen kränker barnets integritet, att handlingen sker mot barnets vilja eller är en handling som barnet inte kan förstå, inte är moget för eller inte kan ge informerat samtycke till.

Kränkning innebär att barnets psykiska hälsa skada eller äventyras, oftast under lång tid, genom att en person i ord eller handling behandlar barnet på ett nedlåtande sätt eller andriper barnets personlighet. Att utsätta ett barn för fysiskt eller psykiskt våld eller sexuella övergrepp är alltid kränkande.

Fysiskt försummelse innebär att barnets vårdnadshavare, oftast under lång tid, skadar eller äventyrar ett barns fysiska hälsa eller utveckling genom att underlåta att ge barnet god fysisk omsorg. Psykiskt försummelse är när barnets psykiska hälsa skadas eller äventyras, oftast under lång tid, genom att ett barns grundläggande behov av t ex uppmärksamhet, tillhörighet, fostran, vägledning, stimulans och utveckling inte tillgodoses (SOU 2001:72 s115 f, prop 2002/03:53 s 47 f, bet SoU15, rskr 225).

Vidare står: Barnets situation när det förekommer våld i hemmet tas också upp i den av riksdagen godkända propositionen ”Ytterligare åtgärder för att motverka våld i nära relationer”. Enligt propositionen visar undersökningarna att barns svåraste upplevelser är knutna till tystnaden och hemlighållandet av våldet och övergreppen, liksom till att ingen har ingripit. Tystnaden kring övergreppen medför att barnens traumatiska upplevelser osynliggörs och ogiltiggörs. De bär ensamma på sin börda. Många barn sade sig uppleva att de själva var orsaken till våldet genom att de hade varit huvudpersoner i en tidigare konflikt samma dag som deras mamma blev misshandlad. Gemensamt var också att barnen kände ansvar för att skydda mamman (prop 2002/03:70 s17-18, bet JuU17, rskr 224).

BRY anser det är en brist att SOU 2005:43 Domstolars och socialnämnders beslutsunderlag saknas i listan utredningen redovisat som underlag för sin analys. I denna står Om domstolen finner det erforderligt att anlita sakkunnig för att pröva en fråga, vars bedömande kräver särskild fackkunskap, får domstolen inhämta yttrande över frågan från myndighet eller tjänsteman eller annan som är satt att tillhandagå med yttrande i ämnet eller uppdra åt en eller flera för redbarhet och för skicklighet i ämnet kända personer att avge yttrande. En sakkunnig som avgivit skriftligt utlåtande skall också höras muntligen, om part yrkar det eller domstolen annars finner det erforderligt (40 kap 1 och 8 §§ RB). Bestämmelserna innebär att domstolen i ett mål om vårdnad boende eller umgänge har möjlighet att höra t ex barnpsykiatrisk expertis eller inhämta skriftlig utlåtande från sådan expertis (s578)

BRY anser att det skulle stärka barnrättsperspektivet om domstolarna i alla mål om vårdnad, boende eller umgänge där det finns uppgifter om att ett barn utsatts för eller upplevt våld i hemmet/familjen ska höra barnpsykiatrisk expertis eller inhämta skriftlig utlåtande från sådan expertis

BRY anser det en brist att Socialstyrelsens rapport 2005-131-9 När mamma blir slagen. Att hjälpa barn som levt med våld i familjen inte finns redovisad i utredningen. På sidan 59 står vad skillnaden på bråk och våld är:

Det var inte misshandel, det var bråk

Barnen talar om ”bråk” – vad säger föräldrarna? Hur benämner exempelvis män det våld de utsätter kvinnor och barn för? Det man kan säga är att begreppen ”bråk” och ”misshandel” skiljer sig åt på flera punkter, som graden av *ömsesidighet*, våldets *allvarlighetsgrad* och frågan om *ansvar*. Begreppet misshandel markerar att det finns en förövare och ett offer inbegripna i våldshändelsen. Ansvaret för det som hänt faller på förövaren. Någon ömsesidighet mellan offer och förövare existerar inte, och därför heller inte något delat ansvar. När det är fråga om bråk är situationen en annan.

Ett bråk är en ömsesidig händelse som inbegriper två eller flera *personer*. Någon tydlig rolluppdelning i offer och gärningsman finns inte. En av parterna kan visserligen vara mer aggressiv, mer attackerande än den andra, men bråket förutsätter aktivitet från samtliga inblandade. *En* person kan således inte ensam vara gärningsman och stå för 100 procent av ansvaret för det inträffade bråk förutsätter någon form av delat ansvar mellan dem som bråkar (Hydén 1995)

När pappor kallar det ”bråk” som polis och domstol kallar ”misshandel” innebär det att det inte görs någon tydlig gränsdragning mellan vad som är tillåtet och inte tillåtet när det gäller att visa missnöje, ilska och aggressivitet. ”Bråk” och ”misshandel” blir samma sak. Barnen får ingen vägledning när det gäller att differentiera mellan olika slag av aggressionsuttryck och hjälp att sätta gränser för det otillåtna. Det är därför oroande att barnen och människors sätt att kategorisera våldet är så lika. Att ifrågasätta barnens benämning av det våld de varit utsatta för är ett första grundläggande steg för att lära barnen att ”sätta gränser” för våld och andra uttryck för aggressions och maktutövning.

Bry anser det är en brist att SOU 2007:52 Beslutanderätt vid gemensam vårdnad mm inte finns redovisad i föreliggande utredning. På sidan 81 står följande om barns rätt till hälso- och sjukvård: I ett avseende ansåg kommittén att det vore angeläget att en förändring gjordes, närmare bestämt i fråga om barnets tillgång till hälso- och sjukvård samt andra stödinsatser, även mot en vårdnadshavares vilja kommittén noterade nämligen att bestämmelserna om den gemensamma bestämmanderätten kan få konsekvenser bl a när det gäller barnets möjlighet att få tillgång till hälso- och sjukvård, om den ena vårdnadshavaren motsätter sig vår eller behandling. Barnets intresse av att få vård och behandling bär enligt kommittén väga tyngre än vårdnadshavarnas rätt att beslut i dessa fall. När det gäller föräldrar som har gemensam vårdnad måste man ifrågasätta om grunderna för gemensam vårdnad om barnet är uppfyllda om den ena vårdnadshavaren, utan godtagbara skäl, motsätter sig att barnet får vår, behandling eller andra insatser som barnet behöver. Kan en förälder inte se till barnets bästa i dessa situationer är det tveksamt om han eller hon kan sägas uppfylla de grundläggande krav som måste ställas på en vårdnadshavare.

S87 I den efterföljande propositionen (prop 2005/06:99 s 51 f) konstaterade regeringen att inte bara 2002 års vårdnadskommitté utan även flera remissinstanser, hade anmärkt att kravet på enlighet mellan vårdnadshavarna i vissa fall kan innebära problem när ett barn behöver få tillgång till hälso- och sjukvård, inte minst i situationer där barn har behov av psykiatrisk vård eller behandling efter att ha utsatts för övergrepp eller sett någon annan i familjen utsättas för övergrepp

S88 i vissa fall kan det t o m vara direkt skadligt för barnet att föräldrarna inte kan fatta ett gemensamt beslut. Det kan t ex vara fråga om att vårdnadshavarna inte kan enas om vilken vård eller behandling inom sjukvården som barnet bör få.

S111 Jag anser att barnets intresse av vård och behandling väger väsentligt tyngre än princip om att föräldrar med gemensam vårdnad skall kunna enas om det som rör barnet. Här måste också erinras om artikel 24 i Barnkonventionen, där det anges att barnet har rätt att åtnjuta bästa uppnåeliga hälsa och rätt till sjukvård och rehabilitering. Konventionsstaterna skall enligt artikel 39 vidta alla lämpliga åtgärder för att främja fysisk och psykisk rehabilitering samt social återanpassning av ett barn som utsatts för någon form av vanvård, utnyttjande eller övergrepp mm. Således bör domstol kunna ge en av vårdnadshavarna rätt att ensam bestämma i sådana angelägenheter.

BRY anser det är en brist att den nationella samordnaren mot våld i nära relationer betänkande SOU 2014:49 Våld i nära relationer – en folkhälsofråga. Förslag för ett effektivare arbete inte finns redovisad i föreliggande utredning. På sidan 16 står:

Lyssna på barnen. Barns oerhörda utsatthet vid våld i nära relationer är en mycket nedslående iakttagelse. Även när barn försöker visa att något är fel, kan det vara svårt för dem att få någon hjälp. Ibland vågar vuxna inte fråga, ibland vågar de inte lyssna och ofta ställer de fel frågor. Även när någon vuxen ser, förstår eller försöker hjälpa kan det bli svårt för barnet. Barnet kan hamna i en utdragen myndighetsprocess där det inte alltid får veta vad som händer, varför något

händer eller vad som kommer att hända sedan. Samtidigt måste de kanske också leva med föräldrarnas skuldbeläggande. Det finns flera grundläggande problem med hur samhället hanterar barn som lever med våld.

S18 *Sätt fokus på våldsutövaren.* Det finns olika typer av våldsutövare med skilda behov av behandling för att sluta med våldet.

S55 Allmänna barnhusets enkätfrågor till 15-åringar visar i den senaste undersökningen 2011 att nära 14 procent uppgav att de blivit slagna någon gång av en vuxen i hemmet under uppväxten, varav tre procent uppgav att det hade inträffat många gånger.

S66 Även de riskanalyser som görs i ärendet bör vara en gemensam nämnare för polisens och socialtjänstens samverkan. Det lyfts också fram i Brå:s utvärdering av polisens arbete med strukturerade riskanalyser. Enligt Brå ökar riskanalyserna förutsättningarna för ett bra samarbete kring skyddsåtgärder.

S73 *Insatser för våldsutövaren.* Myndigheterna behöver förstärka sina insatser riktade mot dem som utövar våldet och erbjuda adekvata insatser som syftar till att våldet upphör. Socialtjänsten behöver vidareutveckla insatser riktade mot den som utövat våld med tydliga erbjudanden som syftar till att få den våldsutövande att upphöra med sina brottsliga gärningar.

S138 *Lyssna på barnen och vidta åtgärder.* Alla har en skyldighet att lyssna och agera. Alltför många vuxna i barns närhet förmår inte uppmärksamma de barn som lever med våld trots skyldigheten för yrkesverksamma att genast anmäla misstanke om att barn far illa till socialnämnden.

S139 Trots lagstiftning, föreskrifter, allmänna råd, handböcker och vägledningar från myndigheter finns det stora brister i hanteringen av barn som lever med våld. Den tydligaste riskfaktorn för att barn misshandlas är förekomsten av våld mellan föräldrarna.

S140 Det finns en rädsla hos barn för att berätta. Det är inte ovanligt att barn hotas till tystnad av våldsutövaren. Därför är det viktigt att vuxna verkligen lyssnar på barn som försöker berätta.

S190 *Rättsprocessen – barn som utsatts för våld.* Det finns mycket kunskap om vilka riskfaktorer som är relevanta för barn som är utsatta för våld i nära relationer, men ändå undersöks inte dessa barns situation närmare.

S192 Det krävs varken medgivande av vårdnadshavarna eller särskild barnförhörskompetens för att ställa frågor till ett barn i syfte att utröna om det blivit utsatt för våld.

S197 Vid brott mot barn föreligger ofta risk för fortsatt brottslighet (recedivfara) och risk för att den misstänkte genom att undanröja bevis eller på något annat sätt försvårar sakens utredning (kollusionsfara).

S198 Om ett barn som utsatts för brott av en närstående förhörs av polisen och den misstänkte inte hinner höras i nära anslutning till detta, skickas barnet hem till förövaren. Den misstänkte ges då en möjlighet att fråga ut barnet vad denne berättat och anpassa sina uppgifter till kommande polisförhör, vilket försvårar polisutredningen och lagföringen. Barnet beläggs med skuld och skam över att hörts av polisen samt riskerar repressalier. Följden blir att barnet många gånger inte vill prata med polisen igen. (*BRYs kommentar – på samma vis är det vid socialnämndernas utredningar om vårdnad, boende och umgänge*).

S201 Brott i nära relationer är generellt svåra att utreda. Om ett barn har blivit utsatt för brott av en närstående finns ytterligare omständigheter som försvårar polisutredningen. Det finns en rädsla hos barn för att inte bli trodd och många oroar sig över konsekvenserna om de berättar sanningen och vad som kommer att hända. Oron kan gälla om barnet ska få bo kvar hemma, om mamma eller pappa hamnar i fängelse eller rädsla för att barnet kommer att straffas av förövaren. Risken för att en närstående påverkar barnet att ta tillbaka eller ändra sina uppgifter måste beaktas särskilt. Barn är beroende av vuxna på alla sätt. *(BRYs kommentar – på samma vis är det i utredningar om vårdnad, boende och umgänge för barn som upplevt våld i familjen/hemmet).*

S205 Samtidigt bor barnet inte sällan kvar med den som varit misstänkt för brottet. I en sådan situation kan barnet få uppfattningen att ingen har trott på dess berättelse. Det kan även få konsekvenser för barnets vilja att i framtiden berätta om nya eventuella brott (*ibid*).

S243 *Sätt fokus på våldsutövaren. Våld i nära relationer – ett upprepningsbrott.* Flera studier visar att våld i nära relationer i hög grad är ett upprepningsbrott. Risken för att en person som utsatts för våld i nära relation ska utsättas igen är mycket stor jämfört med andra typer av brott. En ökning av risken för upprepning från gärningsmannen gäller även personer i en ny relation. En av de största riskgrupperna är barn som lever med föräldrar där det förekommer våld. Våld mellan föräldrar lyfts i en stor svensk studie fram som den största riskfaktorn för barnmisshandel. Brottsförebyggande rådet (Brå) har undersökt hur många anmälningar i vissa brottskoder som var en upprepad anmälan. En upprepad anmälan innebar att samma förövare begick ett brott mot samma målsägande inom 12 månader efter första anmälan.⁶ Brå:s studie visar att runt 30 procent av alla anmälningar i de urvalda brottskoderna var en upprepad anmälan. Med tanke på att många sannolikt inte anmäler alla upprepade brott gör Brå bedömningen att risken för upprepad utsatthet i praktiken är ännu högre. *(BRYs kommentar – besparingen domstolarna tror sig göra genom att slippa vårdnads mål blir en ytterligare kostnad genom fler brottmål)*

S250 *Motivera förövare till förändring. Motiverande insatser i akuta situationer.* Precis som en polisanmälan innebär ett unikt tillfälle att få den våldsutsatta att vilja åstadkomma en förändring, ger det polisen en möjlighet att påverka våldsutövaren.

Bry anser det är en brist att Nationellt Centrum för Kvinnofrid, NCK rapport Våld och hälsa, en befolkningsundersökning om kvinnors och mäns våldsutsatthet samt kopplingen till hälsa (Rapport 2014:1) om konsekvenser av våld i familjen inte finns redovisad i föreliggande utredning.

NCK är ett kunskaps- och resurscentrum vid Uppsala universitet som arbetar på regeringens uppdrag. På sidan 64 i *rapporten står:*

Studien som omfattar 5 681 kvinnor och 4 654 män i åldern 18 – 74 år visar följande om utsatthet för våld i barndomen

- 32 procent av kvinnorna och 25 procent av männen hade varit utsatta för någon form av allvarligt våld före 18 års ålder
- 14 procent av kvinnorna och 17 procent av männen hade erfarenheter och minnen av upprepad utsatthet för fysiskt våld i sin barndom
- 36 procent av kvinnorna och 54 procent av männen uppgav att de före sin 15-årsdag hade varit utsatta för någon form av faktiskt fysiskt våld
- 33 respektive 58 procent uppgav att de hade varit utsatta för hot om fysiskt våld
- 46 procent av alla kvinnorna och 69 procent av männen bär med sig erfarenheter av att under sin barndom ha blivit utsatta för fysiskt våld eller hot om fysiskt våld
- 14 procent av kvinnorna och drygt 17 procent av männen bär med sig erfarenheter och minnen av upprepad utsatthet för fysiskt våld under sin barndom. Omräknat till befolkningsnivå innebär det drygt 468 000 kvinnor och närmare 581 000 män i 18 – 74-årsåldern

- 15 procent av kvinnorna och 13 procent av männen hade erfarenheter och minnen av att under sin uppväxt ha sett eller hört våld mellan föräldrarna
- 25 procent av både kvinnor och män hade under sin barndom utsatts för upprepat psykiskt våld i termer av förnedring, kränkning, mobbning eller liknande

Omräknat till ett befolkningsperspektiv skulle det innebära att cirka 501 000 kvinnor och cirka 444 000 män i 18 – 74-årsåldern år 2012 levde med erfarenheter och minnen av att i sin barndom ha sett eller hört fysiskt våld mellan sina föräldrar. Sammanförs erfarenheterna av utsatthet för kränkande behandling, förnedring och förtryck med erfarenheter av att ha sett eller hört våld mellan föräldrarna uppgår andelen kvinnor som under sin barndom någon gång utsatts för psykiskt våld till 57 procent och andelen män till 61 procent. Inkluderas utsatthet för hot om fysiskt våld uppgår dessa andelar till 61 respektive 71 procent (s52).

Studien visar att 65 procent av kvinnorna och 71 procent av männen som barn hade varit utsatta för någon form av sexuellt, fysiskt eller psykiskt våld. Totalt sett hade 75 procent av kvinnorna och 77 procent av männen vid ett eller flera tillfällen som barn utsatts för någon av de typer av sexuellt, fysiskt och psykiskt våld (s62). Studien visar att även de som varit utsatta för mindre allvarliga former av våld uppvisar en överrepresentation av både psykisk och fysisk ohälsa (s73).

Utsatthet för allvarligt fysiskt våld under barndomen var även tydligt kopplat till självskadebeteende. Bland de kvinnor som utsatts för allvarligt fysiskt våld i sin barndom var det cirka tre gånger så vanligt att någon gång i livet medvetet ha skadat sig själv, jämfört med bland övriga kvinnor. Bland de utsatta männen var självskadebeteende fyra gånger så vanligt förekommande som bland män som inte hade utsatts för allvarligt fysiskt våld under sin barndom. Riskbruk av alkohol var också betydligt vanligare bland både kvinnor och män som varit utsatta för allvarligt fysiskt våld under sin barndom (24 respektive 30 procent) jämfört med bland de kvinnor och män som inte hade utsatts (17 respektive 20 procent). Även vad gäller psykosomatiska symtom var överrepresentationen av fysisk ohälsa tydlig bland dem som hade utsatts för allvarligt fysiskt våld i barndomen. De utsatta kvinnorna rapporterade psykosomatiska symtom i mer än tre gånger så hög utsträckning som de kvinnor som inte hade erfarenheter av allvarligt fysiskt våld i barndomen (23 respektive 7 procent) (s81). Samma mönster sågs för de män som hade upplevt allvarligt våld som barn. De kvinnor i åldern 56 – 74 år som hade utsatts för allvarligt fysiskt våld i barndomen hade i dubbelt så hög utsträckning (1,1 procent) som övriga kvinnor i samma åldersintervall (0,6 procent) råkat ut för hjärtinfarkt de senaste fem åren (s82).

I likhet med de resultat som presenterats vad gällde utsatthet för allvarligt sexuellt och allvarligt fysiskt våld ses tydliga samband mellan utsatthet för allvarligt psykiskt våld i barndomen. Bland de kvinnor och män som varit utsatta för allvarligt psykiskt våld under barndomen var det mellan tre och fem gånger så vanligt med indikationer på aktuella PTSD symtom jämfört med bland dem som inte varit utsatta som barn. De som utsatts för allvarligt psykiskt våld under barndomen uppgav också i betydligt högre utsträckning riskbruk av alkohol under det senaste året. Totalt bland de utsatta hade var fjärde kvinna och man ett riskbruk jämfört med var sjätte kvinna och var femte man i gruppen som inte varit utsatt (s83). Både kvinnor och män som utsatts för allvarligt psykiskt våld under barndomen uppgav i ungefär dubbelt så stor utsträckning att de hade aktuell fysisk ohälsa jämfört med övriga kvinnor och män. Vidare var förekomsten av psykosomatiska symtom nästan tre gånger så hög hos de utsatta kvinnorna jämfört med övriga kvinnor, en koppling som var ännu starkare bland män (fyra gånger). Bland kvinnor i åldern 56 – 74 år som varit utsatta för allvarligt psykiskt våld i barndomen var hjärtinfarkt de senaste fem åren tre gånger så vanligt som bland de kvinnor som inte varit utsatta för allvarligt psykiskt våld i barndomen. Bland männen var hjärtinfarkt dock mindre vanligt inom den utsatta gruppen (s84).

Sammantaget visar NCK studie att de kvinnor och män som i sin barndom, ungdom eller sitt vuxna liv blivit utsatta för allvarligt sexuellt, fysiskt eller psykiskt våld bär på en oproportionerligt stor andel av den psykiska och fysiska ohälsa (s87). NCK skriver: *Det är ovärdigt en välfärdsstat som Sverige att barns, kvinnors och mäns mänskliga rättigheter inte efterlevs. Våldet utgör ett folkhälsoproblem och*

orsakar betydande ekonomiska kostnader för samhället. Ökad insikt om människors utsatthet för olika typer av våld är en förutsättning för att kunna åstadkomma en förändring.

Med anledning av de mycket allvarliga konsekvenserna våldet medför för barns hälsa finner BRY särskild anledning att påtala att det hos Inspektionen för vård och omsorg, IVO pågår en granskning av psykologens yrkesutövning i samband med vittnesmål som partsakkunnig i mål om vårdnad, boende och umgänge (IVO 7545/2016-1). Anmälan till IVO från enhetschefen på BUPs traumaenhet i Stockholm till gäller allvarliga brister i psykologens utövande av sin psykologroll genom att i sitt yrke som psykolog återkommande uppvisa allvarliga kunskapsbrister gällande det område hon verkar inom (barn och minne, traumatisering, barns utveckling). Det är i psykologens vittnesförhör återkommande kunskapsbrister gällande barns minne i låg ålder och angående hur långvarig stress påverkar barn. Psykologens vittnesmål är starkt präglad av att hon anlitas av en part. I rätten framförde hon rena felaktigheter och förvrängningar av aktuell kunskap som ensidigt styrkte de yrkanden som den förälder som anlitat henne gjort (Stockholms tingsrätt, mål nr T13946-13). Psykologens kunskapsbrister inom området avslöjar hennes egna privata åsikter och syn på barns behov och rättigheter. De påståenden psykologen gör i sitt vittnesmål riskerar att allvarligt skada patienten. Obehandlad traumasymptomatologi riskerar att ge stor psykiskt lidande över tid och allvarligt störa barnets hälsa och utveckling. Att svepande ge rekommendationer kring umgänge utan att ta hänsyn till risken för att barnet utsätts för ytterligare potentiellt traumatiserande händelser, kan leda till ytterligare traumatisering och att bristfälliga beslut kring skydd fattas. Då psykologen återkommande åtar sig uppdrag som psykolog och expert på barns behov vid vårdnadstvister, leder detta till allvarliga patientsäkerhetsrisker och fara för vårdskada för de patienter hon uttalar sig om.

Sammanfattning

BRY lämnade vid mötet på Justitiedepartementet upplysningar om följande:

Domstols officialansvar medför att den ska ta ställning till samtliga relevanta omständigheter, antingen de är åberopade eller inte och avgörande ska ske i enlighet med barnets bästa, hänsyn ska tas till allt som rör barnets fysiska och psykiska välbefinnande och utveckling. (Prop 2005/06:99, s40). Ingenstans i förarbeten anges eller antyds krav om våld av allvarlig art för att gemensam vårdnad inte ska medges, däremot att gemensam vårdnad inte är lämpligt om våld förekommer (Prop 1997/98:7 s107). Det behöver inte vara ställt utom allt rimligt tvivel att risk föreligger att barnet far illa, det räcker med att det föreligger konkreta omständigheter som talar för att det finns en risk för det. Omständigheter som därvid kan spela in kan vara umgängesföräldrarnas allmänna attityd till våld, eventuella tidigare övergrepp, hotelser om övergrepp m.m. (Prop 1992/93:139 s37). Också övergrepp som enbart är av psykisk natur måste beaktas (Prop. 1997/98:7). Även om polis lägger ner förundersökningen ska påstående om övergrepp beaktas och samma höga beviskrav som i brottmål ska inte gälla (Prop 2005/06:99, s42).

Lagutskottet (LU 1992/93:22) - Det behöver inte vara ställt utom allt tvivel att barnet far illa, utan det räcker med att det föreligger konkreta omständigheter som talar för att det finns risk för det. Lagutskottet beskriver situationer där någon familjemedlem utsatts för någon form av våld från en av föräldrarna ”att i de fall där den ena föräldern utsätter en familjemedlem för våld, trakasserier eller annan kränkande behandling, bör gemensam vårdnad mot en förälders vilja vara utesluten.” (Bet 1997/ 98 LU12, s 30). ”Konkreta omständigheter kan vara föräldrarnas allmänna attityd till våld och eventuella tidigare övergrepp, hotelser eller våld. Också övergrepp som enbart är av psykisk natur måste beaktas.” (Prop 1997/98:7 s 47).

Barns upplevelser av våld och symtombeskrivningar finns ofta med i socialtjänstens utredningsunderlag men försvinner i den utredning socialtjänsten lämnar till domstol. BRY finner

det är en oroande tendens att domstolarna alltmer låter sig styras av ekonomiska hänsyn snarare än medicinska expertställningstaganden.

Brottsoffermyndigheten har på uppdrag av Regeringen tagit fram en ny handledning om våld i hemmet för Sveriges alla förskolor "Liten och trygg". Syftet är att förse förskolepersonal med kunskap om brott mot barn och ge dem stöd i att föra viktiga samtal om känslor och rättigheter med barn. Enligt justitie och migrationsminister Morgan Johansson handlar det om att rusta barn för att kunna och våga berätta om de har blivit utsatta för våld. Morgan Johansson säger att små barn förstår oftast inte att de blivit utsatta för brott och de allra minsta har inte heller ord för att berätta vad de varit med om. Vi vill att förskolepersonalen ska våga tänka in våld som en möjlig förklaring till när ett barn signalerar att det inte har det bra. Det är inte bra att den bild barn får i skolan om våld i hemmet kolliderar med den bild barnen får av domstolen.

Att vidbeslutsfattande ha ett barnperspektiv innebär att man försöker förstå barnet och ta reda på hur barnet uppfattar sin situation och eventuella förändringar – att se barnets livssituation med barnets ögon. Barns rätt till en uppväxt utan våld formulerades av FN år 1989 i Konventionen om barnets rättigheter – gör om och gör rätt så att våra barn får sina lagstadgade rättigheter tillgodosedda.

BRY väljer att avsluta yttrandet med ett brev från ett barn, numera 18-åring, som upplevt och blivit utsatt för våld i familjen/hemmet:

Från: Sara körner [mailto:sara.korner@hotmail.com]

Skickat: den 28 maj 2017 23:54

Till: carolin@ender.se

Ämne: Utlåtande om det svenska rättssystemet

Sara körner has shared a OneDrive file with you. To view it, click the link below.

 [Svenska rättssystemet.docx](#)

Ett av de största problemen med det svenska rättssystemet, är att i en vårdnadsvist tar domstolen oftast inte barnens vilja på allvar. När jag var liten gick jag på hundratals möten där jag varenda gång var tvungen att övertyga psykologen eller handläggaren om att jag inte ville bo hos pappa. Det blev som ett sisyfosarbete; att hur mycket jag än förklarade vad min pappa hade gjort och att jag var rädd, blev jag ändå aldrig lyssnad på. Jag fick istället kommentarer som:

”Är du säker på att det verkligen var så?” eller ”Din pappa? Men han är ju så snäll och trevlig”

I och med att jag berättade om samma sak om och om igen, trodde jag att dom kanske skulle ta in det jag sa. Men istället sades det att jag lät för inprogrammerad, att jag blivit hjärntvättad av mamma... Men hur tror ni att en låter efter att ha berättat en historia flera hundra gånger om? De fokuserade dessutom mer på vilka ord jag använde, än vad jag egentligen försökte säga dom. Jag fick kritik för att jag använde för svåra ord, vilket tydligen gjorde mig mindre trovärdig. Sveriges domstol inkluderar inte barnens synpunkter i majoriteten av fallen och när de väl gör det blir barnen inte trodda.

Innan mina föräldrar separerade upplevde jag själv saker som pappa gjorde. Trots det fina huset i Äppelviken, tassade man på tå. Man visste aldrig vilket humör han var på och vid minsta felsteg blev man utstött. Han kunde ibland frysa ut mig eller mina syskon beroende på vem som han bestämde dög. Under min barndom har jag flera gånger krupit ihop när pappa skrek på mamma som grät. Hur man än behagade honom, dög man aldrig tillräckligt i hans ögon. Han fick mig och resten av familjen att känna oss mindervärdiga. Trots det, var det ingen som märkte något. När mina föräldrar separerade började det långa och plågsamma kapitlet en kallar vårdnadstvist... Den höll på från 2007 till 2013, vilket blir att den har berövat mig 6 år av mitt liv. De mest frustrerande sakerna vid processen var två saker.

1. Att vår vilja att bo hos mamma försumrades i socialtjänstens utredningar.

2. Att vi var tvungna att säga om allt hela tiden.

Samtidigt som vårdnadstvisten hade vi påtvingat umgänge med vår pappa. Ingen av oss ville gå, så socialtjänsten tillsatte kontaktpersoner. Sedan när det inte fungerade fick mamma betala vite. Det var alltså klart och tydligt att vi inte ville bo hos vår far. Det var oss som det rörde och trots det fortsatte psykologer, utredare och domare att tala över våra huvuden. Vi hade inget att säga till om, utom att bara lyda order. Det var till och med så pass kritiskt att jag och mina syskon rymde ett flertal gånger från honom till vänner. Jag kommer också ihåg hur jag ringt polisen då vi barn blev rädda för pappa. Jag kommer också ihåg hur han gripit tag i mina handleder och lyft mig så våldsamt att jag var tvungen att använda bandage. Folk i min klass undrade vad som hade hänt. Då blev jag genast generad och svarade att jag hade ramlat.

TROTS DET blev vi fortsatt ignorerade. När domen 2009 (då pappa fick vårdnaden) kom, kändes det som ett jävla skämt. Jag minns det än idag hur jag och min tvillingsyster, som gick i fyran, sprang hela vägen hem och grät.

Ingen lyssnade, ingen vuxen ville lyssna.

Tillslut vann mamma vårdnaden sommaren 2013. Men det hela var så utdraget och hade dessutom berövat mig 6 år. Han har slängt min syster på marken, släpat min bror uppför en trappa, utfrysat min andra syster och slängt mig i en vägg. Det ska räcka att jag som under 10 år berättar att jag utsätts för barnmisshandel. Då bör en genast få det stöd som Socialtjänsten

utlovar invånarna på broschyrerna på tunnelbanan. Var var dom när min familj behövde deras expertis? Var var dom när vi grät och sa att vi barn for illa. Svaret är enkelt: Dom satt och fungerade som väggar när man pratade med dom.

År 2014 deltog jag och två av mina syskon i en konferens mellan domare och psykologer som jobbade vid Barnombudsmannen, där vi barn skulle berätta vad vi tyckte borde reformeras inom Sveriges domstol. Vissa var skeptiska vilket dels gör mig orolig för hur lite respekt för barn som faktiskt existerar, men jag blir också bedrövad vid tanken av hur många vårdnadstvister som finns där barnen inte blir lyssnade på. Ett av förslagen var att barn ska kunna få vittna i domstol oavsett ålder. Detta skulle underlätta mycket då de flesta av barnens anförande dokumenteras och görs i utredningar av Socialtjänsten. Som jag tidigare beskrivit, är den myndigheten väldigt subjektiv beroende på vem handläggaren är. Har man tur får man någon som direkt förstår att barn inte ljugar. Ett annat förslag var total intolerans av PAS. Denna teori som inte ens är godkänd innebär att en part vill alienera den andra genom att få barn att agera soldater som blivit hjärntvättade av den andre parten. Det värsta är att detta

används framgångsrikt idag i Sveriges domstol. I vårdnadstvister blir PAS ekvivalent med en munkavel. Ingen trodde på mig. Ska vi främja ett systematiskt offerförtryck? Jag har alltid tyckt att de ”professionella” inom vårdnadstvister inte kan göra ett bra jobb, såvida de själva inte varit utsatta för våld i hemmet. Det är tyvärr sanningen.

Vad jag tycker om det svenska rättssystemet är att det är skevt och dysfunktionellt. Vi har lagar och regler för att gärningsmannen ska sättas på plats och för att offret ska få rättvisa. Men vad är det värt om man inte ens lyssnar till vad offren har att säga?

För BRY
Agneta Bravelius och Carolin Robson

BRY - Barns Rättsskydd

Telefon 070 - 769 82 73

<http://barnsrattsskydd.se/>

<https://www.facebook.com/barnsrattsskydd>

Twitter: [@BRYBarn](https://twitter.com/BRYBarn)

BRY skapar förändring för barn som varit utsatta för allvarliga brott såsom misshandel och sexuella övergrepp här i Sverige.

Vi kräver att Sverige ska följa Barnkonventionen!